

N:o 79.

Af Herr **E. Thomasson:** *Om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående utredning i fråga om lämpligheten af Hofrättens öfver Skåne och Blekinge förläggande till Lund.*

Att den juridiska bildningen i Sverige står lägre än i våra grannländer är ett påstående — någon gång framkastadt — som näppeligen torde kunna försvaras; men hvad som onekligen brister oss härutinnan är nödig samverkan mellan teori och praktik. På grund af förhållandena i vårt land träder merendels den akademiska läraren till sitt kall, utan att hafva genom praktisk verksamhet gjort sig förtrolig med den rättsutveckling, som genom tillämpningen af den skrifna lagen alltjemt fortgår, och detta emedan han i regeln ej har råd till den uppoffring af tid och penningar, som härför är af nöden; och det är uppenbart att han i sådant fall, huru stor vetenskapsman han än må vara, icke är rätt skickad att dana unga män till dugande praktiska jurister, alldeles främmande som han är för den verksamhet, hvartill han har att uppfosta dem. Undantagsvis söker visserligen en och annan utexaminerad jurist, som har för afsigt att vinna anställning vid akademien, att derförinnan genom tjenstgöring vid underdomstolar på landet och äfven i öfverrätter bereda sig för denna uppgift, men i de flesta fall, och i synnerhet om han röjer större begåfning, går en sådan ung jurist förlorad för det akademiska lärarekallet, alldenstund den praktiska banan för honom öppnar vida ljusare utsigter. Annorlunda skulle saken gestalta sig, om den unge akademikern kunde, utan att afbryta eller i nämnvärd mån försumma sin akademiska verksamhet, vinna nödig praktisk utbildning och erfarenhet. I utlandet, särskildt vid de större tyska universiteten, är det regel, att de juridiske lärarne tidtals, ofta under flera år, jemte det de fullgöra sina akademiska åligganden, såsom adjungerade ledamöter deltaga i en högre kollegial domstols arbete; och

icke minst häri torde grunden vara att söka till deras väl förtjenta anseende både som vetenskapsmän och särskildt som lärare. Om dylikt domstolsarbete vore tillgängligt vid våra universitet, skulle de juridiska fakulteternas lärare derigenom kunna vinna den så ytterst nödvändiga praktiska erfarenheten; särskildt skulle docenterne, utan att åsidosätta sina akademiska pligter, hafva god tid att deltaga i domstolsarbetet. Ett lämpligt tillfälle att vid ett af våra universitet, det sydsvenska, genomföra en sådan, lika väl för det rättsvetenskapliga studiet som för lagskipningen i vårt land lyckobringande anordning, erbjuder sig nu sjelfmant. Hofrätten öfver Skåne och Blekinge är för närvarande inrymd i ett hus i Kristianstad, som tillika och, om jag är väl undermåttad, till större delen utgör etablissement för den i nämnda stad förlagda afdelningen af Vendes artilleriregemente; och jag tror mig säkert veta, att hela huset inom kort kommer att behövas och tagas i anspråk för militära behof. Ny byggnad för Hofrätten måste då uppföras, och tiden torde derföre vara inne att taga under öfvervägande de skäl, som tala för Hofrättens förflyttning till Lund. Byggnader för Hofrättens behof kunna tydligtvis uppföras lika väl och lika billigt der som i Kristianstad, och kostnaden för arkivets förflyttning kunde ej blifva af nämnvärd betydighet. Jag väntar visserligen det inkastet, att Kristianstad i afseende på centralt läge har ett afgjordt företräde framför Lund; men beträffande en domstol, vid hvilken, såsom förhållandet är med våra hofrätter, proceduren är skriftlig och personlig inställelse icke ifrågakommer, är ju afståndet utan all betydelse, och anmärkningen förfaller helt och hållet, om jemväl Halland komme att förläggas under den Hofrätt, till hvilken de andra båda eröfrade provinserna, Skåne och Blekinge, höra, hvilket någon gång blifvit föreslaget och nog torde förtjena att tänka på.

Utom det stora gagn af förflyttningen, jag här ofvan påpekat, eller det tillfälle som derigenom skulle beredas de akademiske lärarne att under utöfvandet af sina pligter vid universitetet tillika vinna praktisk utbildning genom tjenstgöring i Hofrätten, hade man äfven att påräkna rika frukter af det personliga tankeutbytet mellan den vetenskapliga och den tillämpade rättens målsmän. I den vetenskapliga forskningen skulle komma friskare lif och en mera rakt på verkligheten gående rigtning; och viktigare, till Hofrättens pröfning föreliggande rättsfall skulle vinna en grundligare utredning, en mera allsidig belysning. En ytterligare vinst vore, att de lägre tjänstemännen i Hofrätten kunde lemna de blifvande juristerna handledning vid deras studier, hvarigenom dessa redan från början finge den rätta rigtningen och ett

fylligare innehåll. Särskildt vid Köpenhamns universitet har man funnit en slik handledning vara af stor nytta.

Kostnaden för Hofrättens öfver Skåne och Blekinge förläggande till Lund blefve ingen, eller så godt som ingen; fördelarne åter äro så i ögonen fallande, att ett förslag i sådan syftning säkerligen icke skulle röna motstånd af någon enda riksdagsman, om icke olyckligtvis förflyttningen skulle komma att verka menligt för Kristianstads samhälle och möjligen i någon ringa mån jemväl för den närmaste orten deromkring. Men jag är öfvertygad om, att äfven representanterna för Kristianstad och dess omnejd skola medgifva att det intresse, som här skulle främjas, gäller hela landet och är af allt för stor betydelse för att böra vika för ett blott och bart ortintresse.

Jag beklagar att jag saknar både tid och förmåga att gifva en grundlig och uttömmande utredning åt frågan, men jag är förvissad att det Utskott, till hvilket denna motion varder hänvisad, skall finna saken förtjent af en omsorgsfull pröfning, och att denna pröfning skall komma Utskottet att tillstyrka min vördsamma hemställan, att Riksdagen måtte besluta

att i skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t ville låta verkställa fullständig utredning af frågan om lämpligheten af Hofrättens öfver Skåne och Blekinge förläggande till Lund och hvad dermed bör sättas i sammanhang, såsom möjligen utsträckning af Hofrättens jurisdiktion, samt derefter till Riksdagen göra den framställning, hvartill utredningen kan föranleda.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1884.

E. Thomasson.